

Advies

Over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving met betrekking tot de Vlaamse sociale bescherming

Brussel, 3 september 2021

Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving
met betrekking tot de Vlaamse sociale bescherming

Adviesvraag Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving met betrekking tot de Vlaamse sociale bescherming

Adviesvrager Wouter Beke - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Ontvangst adviesvraag 9 juli 2021

Adviestermijn 30 dagen, uitstel tot 7 september 2021

Decretale opdracht adviesfunctie

Goedkeuring kamer Sectorale kamer Beleid Vlaamse Sociale Bescherming en Personen met een Handicap – 3 september 2021

Contactpersoon Annemie Nys – anys@serv.be

Gunter Naets – gnaets@serv.be

Inhoud

Inhoud	3
Advies	4
1 Verstrenging voor het verkrijgen van sociale rechten binnen de VSB	4
1 1 Bijkomende voorwaarden om recht te hebben op het zorgbudget	5
1 2 Bijkomende voorwaarden om aanspraak te maken op de verlaagde zorgpremie	6
2 Integratie van nieuwe sectoren in de VSB	6
2 1 Integratie van de revalidatieziekenhuizen	6
2 2 Toevoeging van het multidisciplinair overleg	7
3 Opmerkingen en vragen ter verduidelijking	7

Advies

Situering

De Vlaamse Regering wijzigt principieel de regelgeving met betrekking tot de Vlaamse sociale bescherming met het voorliggende besluit. Zo worden de revalidatieziekenhuizen en het multidisciplinair overleg vanaf 1 januari 2022 geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming. Daarnaast wordt er uitvoering gegeven aan het engagement uit het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 met betrekking tot de verblijfsvoorwaarden. Tot slot worden ook enkele punctuele en juridisch-technische aanpassingen doorgevoerd.

Over deze regelgeving ontving de Vlaamse Raad WVG een adviesvraag van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, Wouter Beke. De adviesvraag is binnen de Vlaamse Raad WVG behandeld door de Sectorale kamer Beleid Vlaamse Sociale Bescherming en Personen met een Handicap, die het voorliggende advies bij consensus aanvaarde op 3 september 2021.

1 Verstrenging voor het verkrijgen van sociale rechten binnen de VSB

De voorwaarden waaronder aanspraak kan worden gemaakt op het recht op een zorgbudget worden strenger gemaakt, enerzijds, door de verblijfsvoorwaarde te verlengen tot minstens tien jaar, waarvan minstens vijf opeenvolgende jaren, en anderzijds, door het vervullen van de inburgeringsplicht als voorwaarde op te leggen. Het voldoen aan de verblijfsvoorwaarde van minstens vijf opeenvolgende jaren en het vervullen van de inburgeringsplicht gelden voortaan ook voor de toepassing van de sociale correcties op het betalen van de zorgpremie.

De Vlaamse Raad WVG verwijst naar zijn advies van 9 december 2020¹ over de wijziging van de regelgeving in het kader van de Vlaamse sociale bescherming waarin hij zijn bezorgdheden reeds uitsprak over deze bijkomende drempels.

De Raad van State heeft in haar advies van 15 februari 2021² bovendien vastgesteld dat de invoering van de verblijfsvoorwaarde van tien jaar en de inburgeringsplicht een schending vormen van artikel 23 van de Grondwet. Dit artikel voorziet in een standstill-beginsel dat bepaalt dat de wetgever het beschermingsniveau van het recht op sociale zekerheid niet in aanzienlijke mate mag verminderen zonder dat daarvoor redenen zijn van het algemeen belang. De verstrenging van de verblijfsplicht wordt dus beschouwd als een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau en vormt dus een schending van dit standstill-beginsel. Daarnaast heeft het Grondwettelijk Hof recent in een arrest van 12 maart 2020 alsook in een arrest van 23 januari 2019 de invoering van een vergelijkbare voorwaarde inzake verblijfsduur vernietigd.

¹https://www.vlaamseraadwvg.be/sites/default/files/documenten/VlaamseRaadWVG_KVSB_20201209_Wijziging%20regelgeving%20VSB_ADV%20DEF.pdf

² <http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/68584.pdf#search=VSB>

De raad kan dan ook niet akkoord gaan met de bijkomende drempels die de Vlaamse Regering met dit wijzigingsbesluit plant uit te voeren. Deze verstrengingen zullen een daling van het bestaande beschermingsniveau betekenen en om deze reden herhaalt de raad in dit advies zijn grote bezorgdheid. **De raad vreest dat deze wijzigingen kwetsbare personen uitsluiten van meer financieel toegankelijke zorg en ondersteuning en niet bijdragen tot een sociaal inclusief beleid.**

1.1 Bijkomende voorwaarden om recht te hebben op het zorgbudget

In het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 werd met een verblijfsvoorwaarde van tien jaar en een inburgeringsplicht een verstrenging van de toegang tot tegemoetkomingen (i.e. de zorgbudgetten) uit de VSB aangekondigd.

In het antwoord op het advies van de raad van 9 december 2020 lezen we dat de voorgestelde wijzigingen de engagementen uit het regeerakkoord concretiseren: *"[Er] wordt vorm gegeven aan het principe dat enkel wie gedurende een bepaalde periode heeft bijgedragen aan de Vlaamse sociale bescherming ook een tegemoetkoming kan genieten. Dit is fundamenteel in de opzet van de Vlaamse sociale bescherming als een solidaire volksverzekering met bijdrageplicht."*

De raad moet echter vaststellen dat de maatregelen enkel het recht op een zorgbudget treffen, hetgeen moeilijk valt te rijmen met de verantwoording die op de volledige VSB slaat. Daarnaast wordt de VSB in ruime mate gefinancierd via de algemene middelen en staat de premie dan ook niet in een normale verzekeringsmatige verhouding tot de (financiële) omvang van de rechten die kunnen worden toegekend op grond van de VSB. De maatregelen lijken bovendien niet noodzakelijk om de VSB budgettair in evenwicht te houden.

Het is voor de raad dan ook niet duidelijk waarom de huidige regeling inzake wachttijd, zoals die nu reeds bestaat in de VSB, niet volstaat. De raad vindt *de vooropgestelde verstrengingen* dan ook niet rechtvaardig. Een groep van kwetsbare potentiële zorggebruikers kan hierdoor zeer lange tijd geen aanspraak maken op rechten uit de Vlaamse sociale bescherming. **De raad vindt het niet rechtvaardig om personen met een (zware) zorgbehoefte die op ons grondgebied verblijven gedurende een zo lange tijd die zorg en ondersteuning te ontfangen.**

De raad herhaalt ook zijn bezorgdheid dat de strengere toegangsvoorwaarden tot extra hulpvragen bij de OCMW's zullen leiden. In het antwoord op het advies lezen we dat *"lokale besturen [] autonoom en op basis van individuele dossiers zelf [zullen] moeten oordelen of voor deze doelgroep effectief bijkomende maatregelen vereist zijn"*. Deze verschuiving zal uiteraard een grote financiële impact betekenen voor de lokale besturen en de raad gaat er dan ook vanuit dat hier gepaste compensaties aan zullen worden verbonden.

Tot slot staat er in het antwoord op het advies van 9 december 2020 dat *"er gepreciseerd [moet] worden, dat de voorgestelde maatregel enkel betrekking heeft op de zorgbudgetten (cash uitkeringen), niet op de zorgtickets (verstrekkingen, zorg in natura). Personen met een acute zorgnood kunnen dus wel degelijk rekenen op kwalitatieve zorg en ondersteuning gefinancierd vanuit de Vlaamse sociale bescherming."*

Voor de raad is de VSB een complementair pakket van tegemoetkomingen voor wie langdurige zorg en ondersteuning nodig heeft. Dat de voorgestelde maatregelen enkel betrekking hebben op de zorgbudgetten en niet op de zorgtickets is dan ook geen overtuigend argument gezien de zorgtickets een tegemoetkoming voor andere zorgnoden vormen.

1.2 Bijkomende voorwaarden om aanspraak te maken op de verlaagde zorgpremie

Het realiseren van financiële toegang tot kwaliteitsvolle zorg, is een belangrijk principe in het overkoepelend decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming van 18 mei 2018. De bijkomende voorwaarden om aanspraak te maken op de verlaagde zorgpremie (VZ) – die vooral een zeer kwetsbare doelgroep zal raken – liggen volgens de raad niet in lijn met dit basisprincipe.

De raad deelt de mening dat inburgering belangrijk is voor elke nieuwkomer, maar behoudt zijn standpunt dat **inburgering niet gekoppeld mag worden aan maatregelen die mensen de toegang tot betaalbare sociale bescherming en tot zorg en ondersteuning ontzeggen**.

Als de Vlaamse Regering toch doorzet met deze verstrenging, dan meent de raad dat de tijdsperiode tussen het behalen van het inburgeringstraject en de toegang tot de VZ te lang is. Omwille van de zeer kwetsbare doelgroep die hierdoor wordt geraakt, pleit de raad ervoor om deze periode zo kort mogelijk te houden.

De raad leest dat er “*momenteel 24 037 leden met VT –statuut [] niet langer voldoen aan de nieuwe verblijfsvoorwaarde*” en stelt zich de vraag hoe de Vlaamse Regering om zal gaan met de verworven rechten van deze leden? Is er voorzien in vrijstellingen, overgangmaatregelen, of behoud van rechten in dergelijke uitzonderlijke situaties?

2 Integratie van nieuwe sectoren in de VSB

Het voorliggend ontwerp van besluit voorziet verder in de integratie van de revalidatieziekenhuizen en het multidisciplinaire overleg in de VSB vanaf 1 januari 2022.

De revalidatieziekenhuizen worden met dit wijzigingsbesluit in belangrijke mate “as is” geïntegreerd in de VSB. Dit impliceert dat – voor wat de tegemoetkomingen onder Vlaamse bevoegdheid betreft – het verzekeringsprincipe van de VSB van kracht wordt en dat de zorgkassen zullen instaan voor de behandeling van de dossiers.

De tegemoetkomingen voor een *multidisciplinair overleg* worden ingeschreven als nieuwe pijler in het decreet van 18 mei 2018 m b t de Vlaamse Sociale Bescherming. Met deze uitvoering krijgt dit vergoedingssysteem een regelgevende basis met heldere voorwaarden en een duidelijke procedure.

2.1 Integratie van de revalidatieziekenhuizen

Het wijzigingsbesluit voorziet in de **bepalingen voor de eigen bijdrage** van de patient in de verblijfskosten in een revalidatieziekenhuis. Daar waar tijdens de intervalfase dit gestoeld was op federale regelgeving, is dit vanaf de inkanteling van de revalidatieziekenhuizen in de VSB gebaseerd op Vlaamse regelgeving.

Artikel 534/53 van het voorliggend besluit bepaalt dat in revalidatieziekenhuizen een persoonlijk aandeel kan worden aangerekend aan de patient. In artikel 534/73 leest de raad dat er “*op de patientenfactuur [], als het revalidatieziekenhuis van de informatie over het recht op de maximumfactuur op de hoogte is gebracht conform de bepalingen van het koninklijk besluit van 8 juni 2007 tot uitvoering van artikel 3, derde lid, van de wet van 5 juni 2002 betreffende de maximumfactuur in de verzekering voor geneeskundige verzorging, de vermelding “recht op de maximumfactuur in” afgedrukt [wordt] en wordt het jaartal ingevuld waarin de patient recht heeft op de maximumfactuur*”.

De raad is zeer tevreden dat er – ondanks de dubbele bevoegdheid – voor één patientenfactuur wordt geopteerd. De raad ziet bovendien de integrale opname van de huidige manier van werken in het kader van de maximumfactuur (MAF) als een eerste positief signaal richting een interfederale MAF. De raad hoopt dat de modaliteiten van deze regeling snel worden uitgewerkt.

Verder bepaalt artikel 534/54 dat er sprake is van “extra vergoedingen” die kunnen aangerekend worden aan de patient. Het is essentieel dat die extra vergoedingen transparant worden toegepast en vooraf ook zichtbaar en kenbaar zijn voor de patient. Deze vergoedingen moeten minstens op de factuur staan die bestemd is voor de zorgkas en patient.

2.2 Toevoeging van het multidisciplinair overleg

Via de artikels 534/79 tot en met 534/89 wordt een nieuwe pijler toegevoegd aan de Vlaamse sociale bescherming: het vergoeden van deelname aan het multidisciplinair overleg (MDO).

Het uitgangspunt van elk MDO is het afstemmen van de zorg en ondersteuning voor de persoon in zijn thuissituatie. Het overleg zorgt voor een stroomlijning van het zorgproces en het duidelijk omlijnen van het zorgteam van de persoon, en dit met *alle* betrokken hulp- en zorgverleners en bij voorkeur in de aanwezigheid van de persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag zelf en/of zijn mantelzorger.

De raad gaat ervan uit dat een MDO enkel wordt georganiseerd wanneer dit noodzakelijk is en aldus een meerwaarde met zich meebrengt. Vanuit die optiek kan de raad zich dan ook niet akkoord verklaren met de rangorde die wordt ingevoerd tussen de disciplines in functie van vergoedbaarheid. Dit gaat volledig in tegen het faciliteren van geïntegreerd samenwerken en het motiveren van professionals om deel te nemen aan MDO. Iedereen die deelneemt aan zo een noodzakelijk overleg moet hiervoor vergoed worden.

Voor de raad zijn MDOs bovendien complementair en ondersteunend in de opbouw en evaluatie van een (e-)zorgplan. Resultaten en bevindingen van een MDO moeten uiteraard worden opgenomen in een zorgplan en op basis van een evaluatie moet er vervolgens worden nagegaan of een nieuw overleg noodzakelijk is. De raad pleit daarom ook voor een vergoedbaar vervolgoverleg indien geacht wordt dat hier nood aan is. Voor sommige situaties is opvolging cruciaal om een crisis te vermijden.

3 Opmerkingen en vragen ter verduidelijking

- Het akkoord voor de verlenging van de inkanteling 01 01 2022 naar 01 01 2024 van de overige sectoren werd reeds gesloten en de raad vraagt dan ook om hier geen twijfel over te creëren. Concreet verwijst de raad naar de volgende passage in de quaternota: *“Voor deze sectoren dient dus vanaf 2022 een alternatief beschikbaar te zijn ofwel dient het akkoord voor bepaalde sectoren nog tijdelijk verlengd te worden”*
- Wat betreft de inkanteling revalidatieziekenhuizen wordt er in de quaternota aan de Vlaamse Regering vermeld dat de Vlaamse overheid bevoegd is voor werkingsmiddelen, maar dat de federale overheid bevoegd blijft voor de regelgeving en de financiering medische prestaties en medicatie. Evenwel blijft het onduidelijk **welke overheid bevoegd** zal zijn voor de **procedure inzake opnames**. De raad vraagt hier meer duidelijkheid over.

- Artikel 134/1, §2, geeft de mogelijkheid aan de zorgkas om op eigen initiatief te verzaken aan de terugvordering van tegemoetkomingen als het gaat om een totaalbedrag van minder dan 30 euro. De raad vraagt dit op te trekken naar €50.
- Wat betreft het palliatief forfait kan er worden vastgesteld dat er geen indicatiestelling meer nodig zal zijn. Dit wordt door de raad beschouwd als een positieve evolutie.



Vlaamse
overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/63 van 20 juli 2021

betreffende

tekst	Ontwerp van besluit
van	de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van regelgeving in het kader van de Vlaamse sociale bescherming
roepnaam	(BVR wijziging Vlaamse sociale bescherming (VSB))
datum	zoals principieel goedgekeurd op 2 juli 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna de "VTC"),

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna het "e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1,

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de "AVG"), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3,

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna de "WVG"),

Gelet op het verzoek om advies van 9 juli 2021 van de heer Wouter Beke, minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, ontvangen door de VTC op 9 juli 2021,

Brengt op 20 juli 2021 het volgend advies uit

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

- 1 De Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna de "Adviesvrager") verzocht bij brief van 9 juli 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van regelgeving in het kader van de Vlaamse sociale bescherming (hierna het "Ontwerp")
- 2 Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt

Context

- 3 Met dit voorontwerp van besluit worden de revalidatieziekenhuizen en het multidisciplinair overleg vanaf 1 januari 2022 geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming (VSB). Ook wordt uitvoering gegeven aan het engagement uit het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 met betrekking tot de verblijfsvoorwaarden
- 4 Revalidatieziekenhuizen de revalidatieziekenhuizen worden in belangrijke mate “as is” geïntegreerd in de VSB. De integratie impliceert dat – voor wat de tegemoetkomingen onder Vlaamse bevoegdheid betreft – het verzekeringsprincipe van de VSB van kracht wordt en dat de zorgkassen zullen instaan voor de behandeling van de dossiers
- 5 De voorwaarden wanneer en hoe de verpleegdagen kunnen worden gefactureerd aan de zorgkassen worden via voorliggend besluit bepaald. Voorliggend besluit voorziet in bepalingen die de eigen bijdrage van de patient in de verblijfskosten in een revalidatieziekenhuis regelen
- 6 Voorliggend besluit behoudt verder de voorwaarde dat verpleegdagen enkel binnen goedgekeurde periodes van opname in het revalidatieziekenhuis kunnen worden gefactureerd. Het revalidatieziekenhuis moet daartoe de opname en het ontslag van een patient via de in besluit vastgelegde procedure melden aan de zorgkas
- 7 De communicatie tussen het revalidatieziekenhuis en de zorgkassen moet, voor wat betreft de meldingen over de opname en het ontslag van de patient en voor wat betreft de facturatie, uitsluitend via digitale weg gebeuren. Via voorliggend besluit wordt bepaald dat de revalidatieziekenhuizen over daartoe geattesteerde software moeten beschikken
- 8 Multidisciplinair overleg de tegemoetkomingen voor een multidisciplinair overleg worden ingeschreven als nieuwe pijler in het decreet van 18 mei 2018 met betrekking tot de VSB. Met de uitvoering van dit decreet krijgt dit vergoedingssysteem een regelgevende basis. De voorwaarden voor een vergoedbaar overleg worden vastgelegd, de taken van de verschillende vergoedbare rollen omschreven en de procedures tot het verkrijgen van een vergoeding structureel verankerd
- 9 Inburgering en woonvoorwaarden in het decreet van 18 juni 2021 tot wijziging van regelgeving in het kader van de VSB wordt de toegang tot de VSB beperkt tot wie effectief heeft bijgedragen. Nieuwkomers moeten aldus eerst bijdragen aan het systeem voor ze de voordelen van de VSB kunnen genieten. Binnen deze context worden twee maatregelen genomen
- wie aanspraak wil maken op een zorgbudget moet tien jaar – waarvan vijf jaar ononderbroken – “wettelijk en legaal” in Vlaanderen of Brussel verblijven. Periodes waarin men sociaal verzekerd was in een EU-lidstaat, worden nu ook gelijkgesteld. Voor kinderen en jongeren onder de 18 jaar geldt deze verplichting niet. Bijkomend moet wie aanspraak wil maken nu ook voldoen aan de inburgeringsplicht
 - enkel wie hier 5 jaar ononderbroken verblijft en voldoet aan de inburgeringsplicht, kan genieten van de verminderde zorgpremie (de te betalen zorgpremie bedraagt voor 2021 54 euro, deze wordt verminderd tot 27 euro indien voldaan aan bovenvermelde voorwaarden)

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

- 10 De VTC gaf al eerder adviezen over het decreet van 18 mei 2018 met betrekking tot de VSB en haar uitvoeringsbesluiten

- Advies VTC nr 07/2012 van 26 september 2012 Advies op eigen initiatief over het decreet betreffende de Vlaamse sociale bescherming¹,
- Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr 2020/53 van 15 december 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van regelgeving in het kader van de Vlaamse sociale bescherming²,
- Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr 2021/46 van 15 juni 2021 over het ontwerp van ministerieel besluit tot wijziging van artikel 3, 50 en 52, en bijlage 2 en 3 bij het ministerieel besluit van 15 mei 2019 betreffende de uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de tegemoetkoming voor zorg in een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum ³

11 Het Ontwerp houdt wijzigingen in van

- het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen,
- het besluit van de Vlaamse regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming,
- het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschermt wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging,
- het koninklijk besluit van 5 maart 1997 tot vaststelling van het bedrag van vermindering van de verzekeringstegemoetkoming in geval van opname in een ziekenhuis of van verblijf in een revalidatiecentrum,
- het koninklijk besluit van 25 april 2002 betreffende de vaststelling en de vereffening van het budget van financiële middelen van de ziekenhuizen

12 Enkel de wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de VSB (hierna afgekort besluit 2018 VSB) betreffen de verwerking van persoonsgegevens en worden in voorliggend advies geanalyseerd

13 De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld (betrokkenen) de volgende zijn

- de leden van de Zorgkassencommissie (artikel 3 Ontwerp),
- de leden van de Expertencommissie (artikel 4 Ontwerp),
- de patiënt een gebruiker aan wie gezondheidszorg wordt verstrekt of zal worden verstrekt in een revalidatieziekenhuis of in hoofde van wie een aanvraag van een tegemoetkoming voor een multidisciplinair overleg plaatsvindt (artikel 12, 15, 16 en 46 Ontwerp),
- de zorgaanbieders en in voorkomend geval de zorgbemiddelaar (artikel 16 Ontwerp),
- de leden van de administratieve beroepscommissie (artikel 27 Ontwerp),

¹ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_advies_W_2012_07.pdf

² https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_53_advies.pdf

³ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2021_46_advies.pdf

- de leden van de Adviescommissie Mobiliteitshulpmiddelen (artikel 44 Ontwerp),
- de leden van de Bijzondere Technische Commissie (artikel 45 Ontwerp),
- personeelsleden, onder meer directeur, hoofdarts en hoofd van het verpleegkundig departement van het revalidatieziekenhuis (artikel 46 Ontwerp),
- de personen die verantwoordelijk zijn om gegevens over de financiële toestand en de bedrijfsuitkomsten en statistische gegevens van het revalidatieziekenhuis mee te delen (artikel 46 Ontwerp),
- de veiligheidsconsulent⁴ van het revalidatieziekenhuis (artikel 46 Ontwerp)
- de natuurlijke personen die de kandidaat-overlegorganisator heeft aangewezen om de aanvragen voor het multidisciplinair overleg te behandelen (artikel 47 Ontwerp)

14 Van deze personen worden identificatiegegevens, contactgegevens en financiële gegevens (rekeningnummer) verwerkt, waaronder het INSZ-nummer (identificatienummer van de sociale zekerheid) van de patient (artikel 12, 15 en 16 Ontwerp) Ook gaat het over opname- en verblijfgegevens in het revalidatieziekenhuis, waaronder gegevens over de gezondheid van de patient (artikel 15 Ontwerp) Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

15 De wettelijke basis van het Ontwerp zijn voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft, de artikelen 49 tot en met 54 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (decreet 2018 VSB)

16 Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9 AVG⁵

17 Het decreet 2018 VSB vermeldt in artikel 49, §6 enkele rechtvaardigingsgronden, waarin het volgende wordt gesteld (eigen onderlijning VTC)

“De verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd op artikel 6, eerste lid, 1), c)⁶ van de voormelde verordening en, wat gegevens over gezondheid betreft, op artikel 9, tweede lid, 2), h)⁷ van de voormelde verordening ”

18 Het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet 2018 VSB, en ook het Ontwerp schuiven geen aanvullende of een andere rechtvaardigingsgrond naar voor voor de verwerking van persoonsgegevens

19 Aangezien de verwerkingen van persoonsgegevens beoogd in het Ontwerp in lijn liggen met de verwerkingen vermeld in het decreet 2018 VSB gaat de VTC ervan uit dat deze rechtvaardigingsgronden in het decreet 2018 VSB ook als rechtvaardigingsgronden kunnen gelden voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het Ontwerp

⁴ Het is de VTC niet duidelijk waarom in artikel 46 Ontwerp gesproken wordt van een veiligheidsconsulent en er geen sprake is van een functionaris voor gegevensbescherming

⁵ Wat ook de mogelijkheid van de verwerkingen ervan beperkt

⁶ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust,”

⁷ “h) de verwerking is noodzakelijk voor doeleinden van preventieve of arbeidsgeneeskunde, voor de beoordeling van de arbeidsgeschiktheid van de werknemer, medische diagnoses, het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen dan wel het beheren van gezondheidszorgstelsels en -diensten of sociale stelsels en diensten, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, of uit hoofde van een overeenkomst met een gezondheidswerker en behoudens de in lid 3 genoemde voorwaarden en waarborgen,”

- 20 De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling ⁸
- 21 De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6 3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6 1, punt c) ⁹ van de AVG omkadert, **in principe**¹⁰ minstens de volgende **essentiele elementen** van die verwerkingen zou moeten vermelden met het oog op de voorzienbaarheid van de norm en om een toetsing aan de AVG mogelijk te maken
- het doel van de verwerking,
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens, Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”) ¹¹,
 - de betrokkenen,
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt,
 - de opslagperioden ¹²,
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) ¹³
- 22 De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9, AVG, namelijk gegevens over gezondheid
- 23 Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9 WVG die aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven,
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming,

⁸ Zie DEGRAVE, E., "L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Legalité, transparence et contrôle", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. EHRM, arrest *Rotaru c. Roumanie*, 4 mei 2000), Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B 22.1 e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116

⁹ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust,"

¹⁰ Dit geldt vooral voor de rechtvaardigingsgrond bedoeld in artikel 6, c), AVG en in mindere mate voor verwerkingen op basis van punt e) waarvoor vooral het doeleinde voldoende duidelijk moet afgebakend zijn. Elementen die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen – ook voor punt e) –, namelijk om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (wettelijke basis) en de conformiteitstoets aan de AVG.

¹¹ Zie artikel 5 1 c), AVG

¹² Zie ook artikel 5 1 e), AVG

¹³ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen

24 Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie infra)

3. Doelbinding

25 Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG)

26 De volgende **doeleinden** worden in het Ontwerp al dan niet vermeld

- er wordt niet expliciet een concreet doeleinde benoemd voor het verzamelen van de persoonsgegevens van de leden van de Zorgkassencommissie (artikel 3 Ontwerp) Het Ontwerp bepaalt evenmin welke gegevens worden verzameld en voorziet hier in een delegatie naar de minister De verzameling van de gegevens kadert binnen artikel 43 van het besluit 2018 VSB en artikel 33 van het decreet 2018 VSB Op dit punt schiet het ontwerp tekort en moet in die zin worden aangevuld
- de persoonsgegevens van de leden van de Expertencommissie worden verzameld voor de uitbetaling van de presentiegelden en de vergoedingen, vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2 van artikel 52 van het besluit 2018 VSB (artikel 4 Ontwerp)
- de persoonsgegevens van de gebruiker worden verzameld om
 - o zijn persoonlijk aandeel in de revalidatieziekenhuizen te berekenen (artikel 8 Ontwerp),
 - o de indicatiestellingen uit te voeren zoals vermeld in artikel 146 besluit 2018 VSB (artikel 12 Ontwerp),
 - o een kennisgeving van de opname van de gebruiker in een revalidatieziekenhuis via een digitale applicatie aan de zorgkas mogelijk te maken met het oog op het verkrijgen van een tegemoetkoming voor de verpleegdagen (artikel 15 en artikel 46 Ontwerp ter integratie van artikel 534/59 in besluit 2018 VSB)
 - o een aanvraag voor een tegemoetkoming voor een multidisciplinair overleg in te dienen (artikel 16 Ontwerp)
- de persoonsgegevens van de leden van de administratieve beroepscommissie (artikel 27 Ontwerp), van de leden van de Adviescommissie Mobiliteitshulpmiddelen (artikel 44 Ontwerp) en van de leden van de Bijzondere Technische Commissie worden verzameld voor de uitbetaling van de presentiegelden en de vergoedingen (artikel 45 Ontwerp),
- de persoonsgegevens van de personeelsleden van de revalidatieziekenhuizen worden verzameld ter bepaling van het bedrag in het jaarlijks herrekenende budget om de eindloopbaanmaatregelen te financieren (artikel 46 Ontwerp ter integratie van artikel 534/25 in besluit 2018 VSB)
- er wordt niet expliciet een concreet doeleinde benoemd voor het verzamelen en bewaren van de persoonsgegevens van de directeur, hoofdarts en het hoofd van het verpleegkundig departement van het revalidatieziekenhuis, de personen die verantwoordelijk zijn voor het meedelen van gegevens over de financiële toestand en de bedrijfsuitkomsten en statistische gegevens van het revalidatieziekenhuis (artikel 46 Ontwerp) en de veiligheidsconsulent¹⁴ (artikel 46 Ontwerp) De verzameling van deze gegevens laat echter toe aan de minister of het agentschap Zorg en Gezondheid bij de ziekenhuisbeheerder van het revalidatieziekenhuis alle gegevens op te vragen die nuttig zijn voor de vaststelling van het budget, conform artikel 46 Ontwerp ter integratie van artikel 534/50 in besluit 2018 VSB

¹⁴ Zie noot (4)

- de persoonsgegevens van de kandidaat-overlegorganisator worden verzameld om deze overlegorganisator op te nemen op de lijst die daarvoor wordt aangelegd bij het agentschap Zorg en gezondheid. Het agentschap stelt een lijst van erkende overlegorganisatoren ter beschikking op haar website zodat deze organisatoren de taken kunnen uitvoeren die hen wettelijk worden toegekend (artikel 46 Ontwerp ter integratie van artikel 534/82 in besluit 2018 VSB)

27 De VTC is van oordeel dat de doeleinden slechts gedeeltelijk voldoende welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn

4. Verantwoordelijkheid

28 Artikel 47) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen

29 De verwerkingsverantwoordelijken zijn al in artikel 49, § 4 van het decreet 2018 VSB opgenomen, met name het agentschap, de zorgkassen en de zorgvoorzieningen binnen het kader van hun verantwoordelijkheden zoals gedefinieerd in artikel 49, § 4 van het decreet

30 De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijke(n) moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectbeoordelingen** (GEB - artikel 35 AVG)¹⁵ voor de voorziene verwerking van persoonsgegevens al dan niet noodzakelijk is. De VTC wijst in dat kader op de lijst met verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd door Vlaamse bestuursinstanties¹⁶. De volgende verwerkingen worden door het Ontwerp vooropgesteld en vereisen een GEB

- de uitwisseling op systematische wijze van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de gebruiker

5. Minimale gegevensverwerking

31 Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt

32 Voor de **categorieën van betrokkenen** wordt verwezen naar randnummer 12. De **categorieën van gegevens** die worden verwerkt zijn

- identificatie- en contactgegevens, waaronder voor- en achternaam, geboortedatum, geslacht, hoofdverblijfplaats, professionele adres, e-mail en het INSZ-nummer,
- financiële gegevens (rekeningnummer),

¹⁵ Voor richtlijnen over, zie

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev_01_nl.pdf)

¹⁶ - Lijst VTC met criteria voor een GEB/DPIA <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- gegevens over de gezondheid
- 33 De VTC stelt vast dat voor de volgende personen **de categorieën van gegevens maar beperkt worden aangeduid** en in een delegatie aan de minister wordt voorzien. Over het algemeen wordt enkel vermeld dat het gaat om contactgegevens, identificatiegegevens, met inbegrip van het INSZ-nummer en in bepaalde gevallen het rekeningnummer van de personen in kwestie
- de verwerking van de persoonsgegevens van de leden van de Zorgkassencommissie (artikel 3 Ontwerp),
 - de verwerking van de persoonsgegevens van de leden van de Expertencommissie (artikel 4 Ontwerp),
 - de verwerking van de persoonsgegevens binnen het kader van de indicatiestellingen (artikel 12 Ontwerp),
 - de leden van de administratieve beroepscommissie (artikel 27 Ontwerp),
 - de leden van de Adviescommissie Mobiliteitshulpmiddelen (artikel 44 Ontwerp),
 - de leden van de Bijzondere Technische Commissie (artikel 45 Ontwerp)
- 34 Aangezien deze verwerkingen volgens de VTC eerder gebaseerd zijn op het uitoefenen van een taak van algemeen belang, moeten niet alle elementen in de wetgeving worden opgenomen. Het blijft evenwel aangewezen om in het ministerieel besluit zoveel mogelijk duidelijkheid te scheppen over de geplande verwerkingen.
- 35 Het Ontwerp bepaalt in artikel 15 dat, voor het verkrijgen van de tegemoetkoming voor de verpleegdagen, het **INSZ-nummer** (dat het rijksregisternummer kan bevatten) van de gebruiker / patient moet worden verwerkt. De VTC wijst op het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (onderlijning VTC)
- “§ 1 De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen. Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.”*
- Er is in een decretale basis voorzien voor het **gebruik** van het rijksregisternummer. Hierbij kan worden verwezen naar artikel 52 en 53 van het decreet 2018 VSB. Deze bepalingen voorzien daarentegen enkel in een decretale basis voor het gebruik van het rijksregisternummer door de zorgkassen en het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming. Er is niet in een dergelijke basis voorzien voor de revalidatieziekenhuizen en de overlegorganisator (tenzij in andere wetgeving).
- 36 In het geval er **toegang** nodig zou zijn tot informatiegegevens in het Rijksregister, of om er een **mededeling** van te verkrijgen, zal er echter wel nog steeds een machtiging nodig zijn van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken zoals omschreven in artikel 5 van de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen. Het is op basis van het Ontwerp niet duidelijk of dit het geval is.
- 37 Er wordt niet concreet vastgelegd welke **gezondheidsgegevens** specifiek zullen worden verwerkt. Er vinden verwerkingen plaats van de opname- en verblijfsgegevens van de gebruiker in de revalidatieziekenhuizen. Er wordt aangegeven dat hieronder gegevens over de gezondheid van de gebruiker vallen, zonder deze gegevens nader te specificeren. Gelet op de gevoeligheid van gezondheidsgegevens, raadt de VTC aan om de categorieën van gezondheidsgegevens die zullen worden verwerkt meer specifiek aan te geven.
- 38 In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens, bijvoorbeeld tussen het revalidatieziekenhuis en de zorgkas waarbij de gebruiker is aangesloten (artikel 15 Ontwerp). Er wordt al nader aangegeven welke

gegevens worden gedeeld. Bepaalde gegevens noodzaken echter nog een verdere verduidelijking zoals de mededeling van de opname- en verblijfsgegevens. Het Ontwerp geeft enkel aan dat de minister nader kan bepalen wat onder opnamegegevens moet worden verstaan. Aangezien het hier gegevens over de gezondheid van de gebruiker betreft, beveelt de VTC sterk aan dat dit verder wordt gepreciseerd in categorieën. Op basis van het Ontwerp kan niet nagegaan worden of de verwerking voldoet aan het principe van minimale gegevensverwerking.

39 Er moet rekening gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere instanties (met daarin vermelde uitzonderingen, waaronder bij beroep op de Kruispuntbank Sociale Zekerheid voor de mededelingen¹⁷). Artikel 8, §1 van het Vlaamse e-govdecreet van 18 juli 2008 bepaalt nader welke gegevens in dit protocol moeten worden opgenomen. Tot slot wijst de VTC erop dat er in het kader van de **minimale gegevensverwerking** bij het opvragen van persoonsgegevens steeds de voorkeur moet worden gegeven aan de consultatie van authentieke bronnen van persoonsgegevens.

6. De bewaartermijn

40 Krachtens artikel 5.1 e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

41 De **bewaartermijn** van de gegevens wordt vastgelegd in de volgende artikelen van het Ontwerp.

42 Artikel 15 van het Ontwerp bepaalt dat de revalidatieziekenhuizen de gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van dit besluit moeten bewaren gedurende een termijn van minimaal en maximaal tien jaar, tenzij dit besluit of een andere wetgeving die van toepassing is, een specifieke bewaartermijn vermeldt. Verder bepaalt artikel 15 van het Ontwerp dat het agentschap de gegevens bewaart tot dertig jaar na het einde van de opname in kwestie of vijf jaar na het overlijden van de gebruiker. De VTC stelt zich de vraag of het wel nodig is dat alle gegevens gedurende dertig jaar na het einde van de opname in kwestie of vijf jaar na het overlijden van de gebruiker worden bewaard. Ook in de Memorie van Toelichting werd hierover geen verduidelijking gegeven. De voorgestelde bewaartermijn vereisen op zijn minst een duidelijke verantwoording.

43 Artikel 16 van het Ontwerp bepaalt dat de overlegorganisatoren de aanvraagdocumenten en het zorg- en begeleidingsplan voor een termijn van minimaal en maximaal tien jaar na het laatste vergoedbare multidisciplinair overleg over de gebruiker bewaren. Het agentschap bewaart de aanvraagdocumenten tot dertig jaar na het laatste vergoedbare multidisciplinair overleg over de gebruiker of vijf jaar na het overlijden van de gebruiker. De VTC stelt zich de vraag of het wel nodig is dat alle gegevens gedurende dertig jaar na het laatste vergoedbare multidisciplinair overleg over de gebruiker of vijf jaar na het overlijden van de gebruiker worden bewaard. Ook in de Memorie van Toelichting werd hierover geen verduidelijking gegeven. De voorgestelde bewaartermijn vereisen op zijn minst een duidelijke verantwoording.

44 Artikel 46 van het Ontwerp bepaalt dat het revalidatieziekenhuis de persoonsgegevens van de directeur, de hoofdarts en het hoofd van het verpleegkundig departement van het revalidatieziekenhuis, de personen die verantwoordelijk zijn om gegevens over de financiële toestand en de bedrijfsuitkomsten en statistische gegevens van het revalidatieziekenhuis mee te delen en de veiligheidsconsulent¹⁸, bewaart tot één jaar na het vertrek van de betrokkene. De bewaartermijn is duidelijk en in lijn met artikel 5.1 e) AVG.

45 Wat de bewaartermijn van de gegevens waarnaar wordt verwezen in de artikelen 3, 4, 27, 44 en 45 van het Ontwerp betreft, merkt de VTC op dat die niet vastgelegd wordt. Er wordt enkel in een delegatie naar de Minister voorzien voor wat betreft het nader definiëren van de persoonsgegevens die zullen verzameld worden. Artikel 49, §5 decreet 2018 VSB bepaalt daarentegen dat de Vlaamse Regering na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit bepaalt gedurende welke termijn de verwerkte persoonsgegevens maximaal zullen worden bewaard. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC dat de verwerkingsverantwoordelijke de maximale bewaartermijn(en) voor

¹⁷ <https://www.ksz-bccs.fgov.be/nl/gegevensbescherming/informatieveiligheidscomite-ivc>

¹⁸ Zie opmerking in noot (4).

de verwerking van deze persoonsgegevens bepaalt, of toch minstens criteria voorziet die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen en deze kenbaar te maken

7. Juistheid

- 46 Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG)
- 47 Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen. De verwerkingsverantwoordelijke zal hier in elk geval maatregelen voor moeten vastleggen.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

- 48 Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is (artikel 5 1 a) AVG
- 49 Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt
- 50 Het Ontwerp bevat geen concrete bepalingen hierover. Er kan verwezen worden naar artikel 49, §6 decreet 2018 VSB, waarin wordt gesteld

“De verwerking van persoonsgegevens vindt plaats met respect voor de rechten van de betrokken gebruikers

De zorgkassen zijn verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie in hun individuele communicatie en interactie met gebruikers en hun vertegenwoordigers, met inbegrip van de contactgegevens van de functionaris van de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 37 van de algemene verordening gegevensbescherming ”

- 51 De VTC beveelt aan om ook voor de andere verantwoordelijken transparantiemaatregelen te bepalen (of naar bestaande regelingen te verwijzen)

9. Beveiligingsmaatregelen

- 52 In het Ontwerp wordt vermeld dat een digitale applicatie zal worden gehanteerd, onder meer voor de kennisgevingen door de revalidatieziekenhuizen aan de zorgkas. Artikel 46 Ontwerp (ter integratie van artikel 534/75 in het besluit 2018 VSB) bepaalt over deze digitale applicatie

“§1 De digitale applicatie, vermeld in artikel 534/59, 534/61, 534/63, 534/65 en 534/68, §1 moet voldoen aan de functionele vereisten en de vereisten van betrouwbaarheid en veiligheid die de minister bepaalt, na advies van een groep van onafhankelijke experts

Het agentschap staat in voor de attestering van de digitale applicaties die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid

§2 Revalidatieziekenhuizen die niet gebruikmaken van een digitale applicatie als vermeld in paragraaf 1, kunnen de meldingen, vermeld in artikel 534/59, eerste en tweede lid niet versturen naar de zorgkassen om tegemoetkomingen voor de verpleegdagen te krijgen, en kunnen niet factureren aan de zorgkassen ”

- 53 Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's

- 54 De VTC wijst erop dat aangezien het hier bijzondere categorieën van gegevens betreft (gegevens over de gezondheid van de patient) een bijzondere aandacht vereist is voor informatieveiligheid
- 55 Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen²⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer²¹ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom²²
- 56 Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens,
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen,
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen,
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking
- 57 Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover²³
- 58 In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²⁴
- 59 Het Ontwerp bepaalt dat de functionele vereisten en de vereisten van betrouwbaarheid en veiligheid door de minister zullen worden bepaald. De VTC zal deze beoordelen wanneer deze aan haar worden voorgelegd
- 60 De VTC stelt vast dat het Ontwerp noch de nota aangeven dat er voor deze gegevensstromen een beroep zal gedaan worden op een dienstenintegrator, terwijl dit toch aangewezen lijkt

¹⁹ Aanbeveling CBPL nr 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

²⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

²¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Versillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruspuntbank van de Sociale zekerheid)

²² *Audit trailing of beveiligd controlespoor*

²³ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²⁴ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief

III. BESLUIT

- 61 De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid
- de doeleinden verder expliciteren,
 - eventueel voorzien in een decretale basis voor het gebruik van het rijksregisternummer door de revalidatieziekenhuizen en de overlegorganisator (luik 5),
 - de te verwerken persoonsgegevens nader specificeren, in het bijzonder de gegevens over de gezondheid van de gebruiker (luik 5),
 - de mededeling van de opnamegegevens nader specificeren (luik 5),
 - de bewaringstermijn van bepaalde gegevens herbekijken (luik 6, artikel 15 en 16 Ontwerp),
 - de bepalingen over juistheid uitwerken (luik 7),
 - de bepalingen over transparantie uitwerken (luik 8)
 - de beveiligingsmaatregelen verder uitwerken (luik 9)
- 62 Gezien een aantal bepalingen in verband met de gegevensbescherming algemeen geformuleerd zijn en aan de Vlaamse Regering wordt overgelaten deze zo het noodzakelijk blijkt in te vullen, zal de VTC die aspecten beoordelen als haar uitvoeringsbesluiten worden voorgelegd

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door Hans Graux (Signature)
Getekend op 2021-08-30 13:57:05 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

